

Sygn. akt I ACa 164/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SA Joanna Kurpierz SA Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. H. (1), J. H. (2) i M. H.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda J. H. (2) i pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt I C 162/14

1) oddala obie apelacje;

2) znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego wywołane apelacją powoda J. H. (2) i apelacją pozwanego w stosunku do tego powoda;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda J. H. (1) i M. H. po 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 164/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 listopada 2014r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego (...) SA w W. z tytułu zadośćuczynienia za śmierć najbliższego członka rodziny (H. H. (1)) na rzecz powodów: J. H. (1) - 80.000zł z ustawowymi odsetkami od 10 września 2013r.; J. H. (2) - 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od 22 maja 2014r. i M. H. - 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od 22 maja 2014r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Nadto

zasądził od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu, odpowiednio na rzecz J. H. (1) - 2.173,60 zł, J. H. (2) - 3.123,40 zł i małoletniego M. H. - 3.617 zł i nakazał pobrać od powoda J. H. (1) z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach 1.000zł z tytułu kosztów sądowych, a od pozwanego - 8.000 zł z tytułu kosztów sądowych.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął po ustaleniu, iż (...) w wyniku wypadku komunikacyjnego śmierć poniosła H. H. (1) - żona powoda J. H. (2) oraz matka powodów J. H. (1), ur. (...) i M. H. ur. (...) W dniu wypadku H. H. (1) miała 44 lata, a jej mąż J. H. (2) 45 lat, ich związek małżeński trwał 16 lat. H. H. (1) pracowała jako położna środowiskowa. Pół roku przed wypadkiem ukończyła studia na Wydziale (...) Uniwersytetu (...) i uzyskała tytuł magistra. H. i J. H. (3) stanowili zgodne małżeństwo. Razem wychowywali dzieci, razem spędzali wolny czas, wyjeżdżali z dziećmi na wczasy, prowadzili życie towarzyskie, zamierali wybudować dom. H. H. (1) była osobą, która organizowała życie rodzinne i spajała całą rodzinę, ponieważ miała pracę w terenie i nienormowany czas pracy dużo czasu poświęcała synom, którzy przez to byli z nią bardziej związani emocjonalnie niż z ojcem.

Sąd Okręgowy ustalił, iż aktualnie powód J. H. (2) ma 53 lata. Pracuje jako inżynier górnik w Kopalni (...) w L.. Wszystkie obowiązki domowe oraz związane z wychowaniem synów wykonuje sam. Przez miesiąc po śmierci żony przebywał na zwolnieniu lekarskim. W pierwszych dniach po wypadku pomagał mu brat, siostra i matka. W późniejszym okresie pomoc w opiece nad najmłodszym synem M. świadczyła T. K.. Po śmierci żony powód stał się smutny i zamknięty w sobie, odizolował się od towarzystwa. Był poddać wszystkim obowiązkom i poświęcić jak najwięcej czasu synom zrezygnował z awansów w pracy. Korzystał z pomocy psychologicznej. Dotychczas nie związał się z inną kobietą, choć ma znajomą, z którą ze względu na wspólne zainteresowania i dzieci w tym samym wieku spędza czas i wyjeżdża na wczasy. Powód J. H. (1) w dacie śmierci matki miał 15 lat. Chodził do 3 klasy gimnazjum i bardzo przeżył śmierć matki. Emocjonalnie był z nią silnie związany. Po wypadku zamknął się w sobie i aby nie myśleć o tym co się stało, poświęcał więcej czasu nauce. Był smutny, rzadko się uśmiechał, nie wspominał samego zdarzenia tylko wcześniejsze historie związane z mamą. Żałobę przeżywał razem ze swoją dziewczyną S. S., z którą przez trzy lata po wypadku prawie codziennie odwiedzał grób matki. Nie korzystał ze wsparcia psychologicznego. Aktualnie ma 23 lata, z wykształcenia jest prawnikiem. W dalszym ciągu dotkliwie odczuwa brak matki, zwłaszcza że zamierza zawrzeć związek małżeński i matki na tej uroczystości nie będzie. Małoletni powód M. H. w dniu śmierci matki miał niespełna 7 lat. Mocno przeżył śmierć matki. Przez pierwsze dni krzyczał i płakał, nie potrafił zaakceptować straty. Nie chciał wychodzić z domu do szkoły, musiał zasypiać przy włączonym świetle, moczył się w nocy, co wcześniej nie miało miejsca. Brakowało mu miłości i czułości, której szukał u różnych osób. Często płakał i powtarzał, że chciałby mieć pełną rodzinę. Ojciec był z nim kilka razy u psychologa, ale wizyty te nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Aktualnie ma 15 lat, jest uczniem gimnazjum i w relacjach z ojcem ma problemy emocjonalne. Pozwany przyznał każdemu z powodów - na podstawie art. 446 § 3 k.c. - odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia się ich sytuacji życiowej po śmierci H. H. (1) - w łącznej wysokości 80.000 zł (po 25.000zł na rzecz J. H. (1) i J. H. (2) oraz 30.000 zł na rzecz M. H.), a także kwotę 9.719,90zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu.

Poddając powyższe ustalenia ocenie prawnej, Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z art. 822 k.c. pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z (...), jako że sprawca wypadku, w którym zginęła H. H. (1) ubezpieczony był przez pozwanego od odpowiedzialności cywilnej. Stwierdził, iż wypadek ten miał miejsce przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., który aktualnie stanowi podstawę przyznania najbliższym członkom rodziny odpowiedniej sumy z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną wskutek śmierci osoby najbliższej w wyniku zdarzeń zaistniałych po 3 sierpnia 2008r. Podkreślił, iż w sprawie znajduje zastosowanie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. oraz, że ta podstawa roszczeń o zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej była wielokrotnie analizowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego zarówno w ujęciu historycznym - zmian ustawodawczych, jak i w relacji do art. 446 § 3 k.c. przed zmianą z 3 sierpnia 2008r. oraz w relacji do art. 446 § 4 k.c. po zmianie wprowadzonej 3 sierpnia 2008r. Zauważył, iż w wyroku z 16 kwietnia 2014r., sygn. akt V CSK 320/13, LEX nr 1463645, Sąd Najwyższy podtrzymał dotychczasową linię orzecniczą, zgodnie z którą nowelizacja art. 446 k.c. nie wyłączyła art. 448 k.c. z podstawy prawnej dochodzenia zadośćuczynienia przez najbliższych członków rodziny osoby zmarłej za naruszenie ich dóbr osobistych czynem niedozwolonym. Przyjął, iż rozpatrując żądanie pozwu oparte o przepis art. 24 w zw. z art. 448

k.c. należy ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego osoby żądającej ochrony prawnej, a następnie rozważyć czy zostały spełnione dalsze przesłanki odpowiedzialności sprawcy naruszenia dobra osobistego określone w tym przepisie, tj. istnienie związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym zachowaniem sprawcy naruszenia a szkodą powstałą w wyniku naruszenia dobra osobistego. Stwierdził, iż katalog dóbr osobistych określonych w art. 23 k.c. ma charakter otwarty oraz, iż więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym podlegającym ochronie na gruncie art. 23 i 24 k.c., które może zostać naruszone przez spowodowanie śmierci osoby najbliższej, zaś doznany w związku z tym uszczerbek polega na dekompozycji rodziny, zerwaniu więzi rodzinnych i naruszeniu relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi. Sąd Okręgowy podkreślił, iż o naruszeniu dobra osobistego nie decyduje zerwanie każdej więzi rodzinnej, a jedynie zerwanie takiej więzi, które powoduje krzywdę niemajątkową, w tym ból i cierpienie. Krzywdy takowej w ocenie Sądu Okręgowego powodowie doznali. Przyjął, iż przesłanką odpowiedzialności z art. 448 k.c. jest także bezprawne i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego oraz, że takiego działania sprawcy wypadku komunikacyjnego przesądzało zasadę odpowiedzialności pozwanego.

Ustalając wysokość odpowiedniej sumy z tytułu zadośćuczynienia Sąd Okręgowy kierował się kryterium rozmiaru ujemnych następstw w sferze psychicznej powodów oraz okolicznościami deliktu, podkreślając iż celem zadośćuczynienia jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanej krzywdy. W związku z tym miał na uwadze, że powodowie doznali nagłej dekompozycji rodziny w sytuacji, kiedy mieli udane i ustabilizowane życie rodzinne. Zauważył, iż w każdym przypadku śmierć osoby bliskiej jest dla członków rodziny bolesnym ciosem przeżywanym nie tylko w momencie powzięcia o niej wiadomości, ponieważ skutki śmierci najbliższego członka rodziny rozciągają się na całe życie osób bliskich, a dolegliwości psychiczne z tym związane także zwykle im długotrwałe towarzyszą. Podkreślił, iż H. H. (1) w chwili śmierci miała 44 lat. Krzywda, jakiej na skutek śmierci matki doznali jej synowie jest zatem szczególnie dotkliwa, gdyż utracili oni jedną z najbliższych im osób, mających największy wpływ na ich życie, już w wieku odpowiednio 6 i 15 lat. Utracili miłość i opiekę matki, jej pomoc i wsparcie we wszystkich aspektach życia w okresie, w którym tego bardzo potrzebowali, a małoletni M. H. długo jeszcze będzie potrzebował. Podkreślił także, że uczucie pustki, smutku i osamotnienia będzie zapewne towarzyszyć małoletniemu powodowi jeszcze długo, podobnie jak jego starszemu bratu, który do dnia dzisiejszego śmierć matki boleśnie odczuwa. Z kolei powód J. H. (2) w związku małżeńskim z H. H. (1) mógł przeżyć jeszcze wiele lat, mogli wspólnie wychowywać dzieci, snuć plany na przyszłość, w tym te związane z budową domu. Po śmierci żony powód musiał sam dbać o utrzymanie i wychowanie dzieci. Sąd Okręgowy uznał, iż sytuacja majątkowa powodów nie ma znaczenia dla wysokości zadośćuczynienia, gdyż nie może ono mieć na celu wyrównania strat poniesionych przez osoby najbliższe, ale ma pomóc im w dostosowaniu się do nowej rzeczywistości, częściowo złagodzić ich cierpienia z powodu straty osoby bliskiej, mając na uwadze dramatyzm doznań spowodowanych śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rolę jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu członków rodziny osoby zmarłej, stopień w jakim członkowie rodziny będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Przyjął, iż traumy powodów nie może umniejsza to, że żałoba nie wpłynęła w sposób destrukcyjny na ich życie, choć małoletniemu M. H. najciężej było zaakceptować nagłą śmierć matki. Stwierdził, iż śmierć żony i matki w sytuacji dobrych i bliskich relacji między członkami rodziny i wzajemnego wsparcia oraz poczucia miłości, powoduje ból i cierpienie, a każdy stara się poradzić sobie z tą sytuacją na własny sposób. Uznał, iż nie jest wyznacznikiem rozmiaru krzywdy to, czy ktoś korzystał, czy nie korzystał z pomocy psychologa. Biorąc pod uwagę powyższe kryteria, Sąd Okręgowy uznał, że zadośćuczynieniem adekwatnym do doznanej przez powodów krzywdy będą odpowiednio kwoty 80.000 zł i 50.000 zł, w związku z czym zasądził od pozwanego na rzecz J. H. (1) 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wskazanego w wezwaniu do zapłaty zadośćuczynienia, tj. od 10 września 2013r., na rzecz J. H. (2) - 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od 22 maja 2014r. (tj. od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu), a na rzecz M. H. - 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od 22 maja 2014 roku (tj. od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu). O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 481§1 i 2 k.c. Różnicując wysokość przyznanego powodom zadośćuczynienia, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że ujemne doznania powoda J. H. (2) związane ze śmiercią żony wraz z upływem czasu powinny ulegać i uległy naturalnemu osłabieniu (od czasu zdarzenia upłynęło 8 lat), podczas gdy w przypadku pozostałych powodów, w tym w szczególności u M. H. w okresie jego dorastania mogą one ulegać nasileniu i być bardziej rozciągnięte w czasie. Podkreślił, iż obydwaj synowie byli z silnie emocjonalnie związani z matką i niewątpliwie obydwaj w wyniku jej

śmierci doznali ogromnej krzywdy, dlatego różnicowanie przyznanego im zadośćuczynienia nie było uzasadnione. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 i 100 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 i 4 u.k.s.c., przy przyjęciu, iż obie strony reprezentowane były przez pełnomocników oraz, że powództwo J. H. (1) uwzględnione zostało w 80%, J. H. (2) - w 60%, a M. H. - w 100%.

Apelację od wyroku wnieśli powód J. H. (2) oraz pozwany. Powód J. H. (2) zaskarżył wyrok w części oddalającej jego powództwo, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku przez zasądzenie od pozwanego na jego rzecz dalszych 20.000zł, łącznie 70.000zł, a nadto zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu i zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego. Zarzucił, iż Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok naruszył przepisy postępowania, a naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszył art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, prowadzące do uznania, iż zadośćuczynieniem adekwatnym do jego krzywdy będzie suma 50.000zł, podczas gdy kwotą adekwatną do doznanej krzywdy jest co najmniej 70.000zł, a to biorąc pod uwagę ujemne doznania powoda, a w szczególności fakt, iż spadły na niego wszystkie obowiązki związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (pranie, sprząatanie, gotowanie, prasowanie, itp.) oraz wszystkie obowiązki związane z wychowywaniem dzieci, organizowaniem im czasu wolnego, a także finansowym utrzymaniem rodziny, i to w sytuacji gdy przeżywał on nieopisaną traumę związaną ze stratą ukochanej żony, z którą tworzył szczęśliwą rodzinę i miał wspólne plany na przyszłość. Zarzucił także błędne przyjęcie, iż jego ujemne doznania związane ze śmiercią żony wraz z upływem czasu uległy naturalnemu osłabieniu, podczas gdy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób uznać, by tak było. Nadto podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. przez rażące zaniżenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę do 50.000zł, która nie stanowi sumy odpowiedniej w rozumieniu art. 448 k.c.

Natomiast pozwany zaskarżył wyrok w części zasądzającej na rzecz powoda J. H. (1) kwotę przekraczającą 20.000zł, na rzecz J. H. (2) – kwotę przekraczającą 15.000zł, a na rzecz małoletniego M. H. – kwotę przekraczającą 20.000zł, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództw ponad te kwoty. Nadto zaskarżył wyrok w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu, wnosząc o ich zniesienie między stronami i w części nakazującej pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, od uiszczenia których powodowie byli zwolnieni, wnosząc o nieobciążanie go tymi kosztami. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. przez rażące zawyżenie należnego powodom zadośćuczynienia i jego nieodpowiedniość w rozumieniu art. 448 k.c. Nadto wniósł zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Wywodził, iż Sąd Okręgowy pominął fakt wypłaty w toku postępowania likwidacyjnego, w 2006r.: powodowi J. H. (1) – 25.000zł, powodowi J. H. (2) – 25.000zł, a powodowi M. H. – 30.000zł z tytułu odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, przy którego określaniu uwzględniono skutki śmierci H. H. (1) odczuwane przez powodów we wszystkich sferach ich życia. Podkreślił, iż trudno uznać, by po 8 latach występowały krzywdy uzasadniające wypłatę zadośćuczynienia sięgającego trzykrotności wypłaconego już odszkodowania – w odniesieniu do synów zmarłej, a dwukrotności odszkodowania – w odniesieniu do męża zmarłej.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda J. H. (2), a powodowie o oddalenie apelacji pozwanego. Zarówno powodowie, jak i pozwany wnieśli o zasądzenie kosztów wywołanych apelacją przeciwnika procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wbrew wywodom apelacji powoda, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia w rozpatrywanej sprawie były prawidłowe i znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Podejmując je Sąd Okręgowy nie naruszył w żadnej mierze przepisów procesowych, w tym art. 233 §1 k.p.c., jako że nie przekroczył zasad swobodnej oceny dowodów, ani też nie naruszył zasad logiki i doświadczenia życiowego. W szczególności, wbrew wywodom apelacji powoda, Sąd Okręgowy wziął pod uwagę skutki śmierci żony we wszystkich sferach życia osobistego i zawodowego J. H. (2), w tym miał na uwadze, że bezpośrednio po śmierci żony powód musiał przejąć cały ciężar prowadzenia gospodarstwa domowego i opieki nad synami, wyrażającej się w trosce o ich wychowanie i utrzymanie. Co więcej skutki te Sąd Okręgowy ocenił na przestrzeni ostatnich ośmiu lat, od śmierci H. H. (1) i trafnie przyjął, iż krzywda jakiej doznał powód, nie jest już przez niego odczuwana tak intensywnie

jak w 2006r. Upływ ośmiu lat, usamodzielnienie się starszego syna, jak i większa samodzielność młodszego syna niewątpliwie powodują, iż powód nie jest już tak bardzo zaangażowany w prowadzenie gospodarstwa domowego i w wychowanie dzieci jak w 2006r., kiedy to z dnia na dzień musiał przejąć wszystkie obowiązki dzielone dotąd z żoną, a synowie wymagali zdecydowanie większej opieki. Wprawdzie poza sporem pozostaje, iż powód nadal dotkliwie odczuwa brak żony, niemniej skutki jej śmierci nie są już dla niego tak dotkliwie bolesne jak bezpośrednio po wypadku. Konkluzja ta, będąc jedną z okoliczności faktycznych, stanowiących podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia była zatem w pełni uprawnioną. Z kolei wbrew wywodom apelacji pozwanego, Sąd Okręgowy nie pominął faktu, iż pozwany w 2006r. wypłacił każdemu z powodów dobrowolnie, w toku postępowania likwidacyjnego, w oparciu o art. 446 § 3 k.c. odszkodowanie z tytułu pogorszenia się ich sytuacji życiowej we wskazanych w apelacji kwotach (łącznie 80.000zł). Okoliczność ta stanowiła element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co znajduje wyraz w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Z tych to też przyczyn Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw by w jakimkolwiek zakresie uzupełnić, czy też zmienić ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy.

Sąd Apelacyjny podzielił także w pełni ocenę prawną ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy, nie dopatrując się w żadnym zakresie zarzucanego przez obu apelujących naruszenia przepisów prawa materialnego. Nie sposób bowiem przyjąć, że odszkodowanie wypłacone w 2006r. w oparciu o art. 446 § 3 k.c. rekompensowało powodom stratę H. H. (1) nie tylko w sferze materialnej, ale i w sferze niematerialnej, wyłączając stosowanie 448 i 24 §1 k.c. Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, iż podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 822 k.c. w zw. z art. 448 i 24 § 1 k.c., trafnie też przepisy te w sprawie zastosował. W szczególności w sposób wnikliwy i wyważony ustalił należne powodom zadośćuczynienie, trafnie przyjmując, iż bez wpływu na jego wysokość pozostawała wartość wypłaconego powodom odszkodowania za pogorszenie się ich sytuacji życiowej. Roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do rodziny spowodowanego śmiercią osoby bliskiej (za krzywdę niemajątkową) i roszczenia o odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej powstałe wskutek śmierci osoby najbliższej (za szkodę majątkową) są roszczeniami niezależnymi od siebie i wysokość świadczenia wypłaconego z tytułu jednego z tych roszczeń, pozostaje bez wpływu na wysokość drugiego. Miarkując wysokość należnego powodom zadośćuczynienia, Sąd Okręgowy trafnie podkreślił, iż musi ona być adekwatna do celu zadośćuczynienia, jakim jest złagodzenie doznanych cierpień i naprawienie wyrządzonej krzywdy niemajątkowej, stąd też jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, nie będąc jednocześnie nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy i w oparciu o te kryteria trafnie zindywidualizował wysokość zasądzonego na rzecz każdego z powodów zadośćuczynienia, odpowiednio na kwotę 80.000zł na rzecz synów H. H. (1) i 50.000zł na rzecz męża H. H. (1). W orzecznictwie sądowym podkreślano wielokrotnie, iż skorygowanie w toku kontroli instancyjnej przez Sąd Odwoławczy wysokości zasądzonej kwoty zadośćuczynienia możliwe jest jedynie wówczas, gdy stwierdza się oczywiste naruszenie przez Sąd pierwszej instancji ogólnych zasad (kryteriów) ustalania wysokości zadośćuczynienia (wyrok SN z 30 października 2003 r., IV CK 151/02, Lex Polonica nr 1630441 oraz wyrok SN z 7 listopada 2003 r., V CK 110/03, niepublikowany). Takich zaś naruszeń Sąd Apelacyjny w sprawie nie stwierdził. Przeciwnie uznał, że kwoty zasądzone na rzecz powodów J. i M. H. (po 80.000zł), jak i kwota zasądzona na rzecz powoda J. H. (2) (50.000zł) z tytułu zadośćuczynienia są odpowiednie w rozumieniu art. 448 w zw. z art. 24§ 1 k.c. Ustalając je Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie istotne czynniki wpływające na rozmiar krzywdy, takie jak charakter więzi łączących powodów z H. H. (1), nasilenie cierpień po jej śmierci, wiek powodów w chwili utraty matki i żony, charakter i trwałość następstw zdarzenia, w tym też trafnie uwzględnił zakres odczuwanej straty na przyszłość. Podsumowując, nie można przyjąć - wbrew wywodom żadnej z apelacji - iż ustalenie wysokości zadośćuczynienia zostało dokonane w sposób dowolny. Przeciwnie Sąd Okręgowy wszechstronnie i wnikliwie rozważył zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, mając na względzie istotne, prawidłowe kryteria wpływające na rozmiar zasądzonego zadośćuczynienia.

Podzielając zatem motywy, leżące u podstaw zaskarżonego orzeczenia, Sąd Apelacyjny oddalił obie apelacje jako niezajdujące usprawiedliwionych podstaw prawnych (art. 385 k.p.c.). O kosztach postępowania apelacyjnego wywołanych apelacją powoda J. H. (2) i apelacją pozwanego w stosunku do tego powoda orzeczono w oparciu o art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. i koszty te wzajemnie zniesiono, jako że żadna z tych przeciwstawnych apelacji nie odniosła skutku, zaś wartość przedmiotu zaskarżenia każdej z tych apelacji kwalifikowała przyjęcie tych samych stawek

wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników (1.800zł). O kosztach postępowania apelacyjnego wywołanych apelacją pozwanego w stosunku do powodów J. H. (1) i M. H. orzeczono po myśli art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego, jako strony przegrywającej na rzecz każdego z powodów po 2.700zł, która to kwota stanowiła zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika powodów według stawki minimalnej ustalonej na podstawie § 6 pkt. 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490 ze zm.)